

Versiune anonimată

Traducere

C-540/19 – 1

Cauza C-540/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

16 iulie 2019

Instanța de trimitere:

Bundesgerichtshof (Germania)

Data deciziei de trimitere:

5 iunie 2019

Pârât și recurent:

WV

Reclamant și intimat în recurs:

Landkreis Harburg

BUNDESGERICHTSHOF

ORDONANȚĂ

[*omissis*]

în cauza de dreptul familiei

WV, [*omissis*] (Austria),

pârât și recurent,

[*omissis*]

împotriva

Landkreis Harburg, [*omissis*] Winsen (Luhe),

reclamant și intimat în recurs,

[*omissis*]

[OR 2] Secția a XII-a civilă a Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) [*omissis*]

a decis:

- I. Suspendă procedura.
- II. Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarea întrebare cu privire la interpretarea articolului 3 litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (JO 2009, L 7, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul nr. 4/2009”), în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

O instituție publică ce a furnizat prestații de asistență socială creditorului unei obligații de întreținere în temeiul dispozițiilor de drept public poate să se prevealeze de competența instanței de la locul reședinței obișnuite a creditorului obligației de întreținere, în conformitate cu articolul 3 litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009, în cazul în care aceasta invocă în regres, împotriva debitorului obligației de întreținere, dreptul de întreținere de natură civilă al creditorului obligației de întreținere, care, pe baza acordării asistenței sociale, i-a fost transmis pe calea unei cesiuni legale? **[OR 3]**

Motive:

- 1 I. Situația de fapt
- 2 Reclamantul este o instituție publică locală de asistență socială (denumită în continuare „instituția publică”). Acesta invocă împotriva pârâtului creanțe de întreținere parentală dintr-un drept de subrogație pentru perioada începând cu luna aprilie a anului 2017.
- 3 Mama pârâtului, născută în anul 1948 (denumită în continuare „beneficiarul ajutorului”) locuiește din anul 2009 într-un cămin de îngrijire bătrâni din Köln. În prezent, aceasta primește ajutor social din partea reclamantului în conformitate cu Cartea a douăsprezecea din Codul social (denumită în continuare „SGB XII”), întrucât veniturile sale proprii (asigurare socială de pensie, ajutor pentru locuință acordat persoanelor dependente de îngrijire, prestații legale pentru îngrijire) și resursele acesteia nu sunt suficiente pentru a acoperi în întregime costurile îngrijirii sale în căminul de bătrâni. Pârâtul locuiește în Viena (Austria).
- 4 Reclamantul solicită pârâtului, în prezenta procedură, plata unei restanțe de întreținere în cuantum de 8.510 euro pentru perioada cuprinsă între luna aprilie a anului 2017 și luna aprilie a anului 2018, precum și plata unei alocații de

întreținere permanente în cuantum de 853 de euro pe lună începând cu luna mai a anului 2018. Reclamantul susține că s-ar fi subrogat în dreptul pe care beneficiarul ajutorului de întreținere parentală îl are față de pârât, în conformitate cu articolul 94 alineatul (1) din SGB XII, întrucât, în perioada de întreținere de interes în speță, acesta furnizează permanent beneficiarului ajutorului prestații de asistență socială care depășesc în mod semnificativ suma solicitată pentru întreținere. Pârâtul invocă obiecția privind lipsa competenței internaționale a instanțelor germane. [OR 4]

- 5 Amtsgericht (Tribunalul Districtual) a considerat că instanțele germane nu dispun de competență internațională și a respins cererea ca inadmisibilă. Acesta a arătat că, în special, este exclusă competența jurisdicțională prevăzută la articolul 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009, întrucât creditor în sensul acestei dispoziții este numai creditorul obligației de întreținere în sine, dar nu și instituția de stat care invocă în regres creanțele de întreținere care i-au fost cesionate. Ca urmare a recursului formulat de reclamant, Oberlandesgericht (Tribunalul Regional Superior) a anulat decizia atacată și a trimis cauza spre rejudecare la Amtsgericht (Tribunalul Districtual). În opinia Oberlandesgericht (Tribunalul Regional Superior), instanțele germane dispun de competență internațională, întrucât dreptul de alegere care revine beneficiarului ajutorului în conformitate cu articolul 3 literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 4/2009 între a solicita creanța de întreținere împotriva fiului său atât la instanța competentă de la domiciliul său din Germania, cât și la instanța competentă de la domiciliul pârâtului din Austria, ar putea fi exercitat de asemenea de către reclamant, în calitate de cesionar al creanței de întreținere.
- 6 Împotriva acestei decizii se îndreaptă recursul admis al pârâtului, prin care se solicită menținerea deciziei pronunțate de Amtsgericht (Tribunalul Districtual).
- 7 II. Cu privire la creanța invocată
- 8 În conformitate cu articolul 1601 din Codul civil (denumit în continuare „BGB”), ascendenții și descendenții direcți sunt obligați să își asigure reciproc întreținerea. Cuantumul prestației de întreținere care urmează să fie plătită se stabilește, în conformitate cu articolul 1610 din BGB, în funcție de stilul de viață al persoanei care are nevoie de întreținere. Potrivit unei jurisprudențe constante a Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție), stilul de viață al unui părinte care locuiește într-un cămin de îngrijire este determinat de instituționalizarea acestuia. [OR 5] Prin urmare, necesarul de întreținere în sensul articolului 1610 din BGB este dat de costurile instituționalizării, la care se adaugă o mică sumă în numerar destinată finanțării nevoilor care nu sunt acoperite de instituția de îngrijire [omissis]. În cazul în care un părinte care a devenit dependent de îngrijire nu poate acoperi integral, din propriile venituri și resurse, costurile îngrijirii sale staționare, acesta va avea în mod complementar dreptul la prestații de asistență socială sub forma ajutorului de îngrijire, în conformitate cu capitolul al șaptelea din SGB XII (articolul 61 și următoarele din SGB XII). În ceea ce privește cesiunea - care poate fi avută în vedere într-un astfel de caz - creanțelor de întreținere prevăzute de

dreptul civil împotriva copiilor, articolul 94 alineatul (1) prima teză din SGB XII prevede următoarele:

„În cazul în care persoana îndreptățită la prestații în perioada pentru care se acordă prestațiile are, în temeiul dreptului civil, un drept de întreținere, acesta este cesionat până la incidența sumelor plătite, împreună cu dreptul de informare în materia obligațiilor de întreținere, instituției responsabile pentru acordarea asistenței sociale.”

9 Ca urmare a punerii în aplicare a acestor drepturi, articolul 94 alineatul (5) a treia teză din SGB XII prevede:

„În privința drepturilor menționate la alineatele (1)-(4), competența aparține instanțelor de drept civil.”

10 III. Cu privire la trimiterea preliminară la Curtea de Justiție a Uniunii Europene

11 Întrebarea dacă reclamantul poate să invoce articolul 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009 este relevantă pentru soluționarea litigiului. Întrucât, în mod vădit, nu există alte motive **[OR 6]** care să justifice competența internațională a instanțelor germane, recursul ar fi întemeiat în cazul în care articolul 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009 nu ar trebui să se aplice în favoarea reclamantului. În caz contrar, recursul reclamantului ar trebui respins.

12 1. Prezentei proceduri i se aplică Regulamentul nr. 4/2009 (Regulamentul european privind obligațiile de întreținere).

13 a) Existența unei cauze civile

14 aa) Potrivit Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, [Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74.] denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles I”), o acțiune în regres pentru recuperarea creanțelor de întreținere cesionate intră în domeniul material de aplicare al regulamentului numai în cazul în care prezenta cauză este una în materie civilă [articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I]. O delimitare comparabilă nu decurge în mod direct din modul de redactare a oricăreia dintre dispozițiile Regulamentului nr. 4/2009. Cu toate acestea, limitarea domeniului material de aplicare a Regulamentului nr. 4/2009 la cauze civile rezultă din normele referitoare la competență menționate în partea introductivă a regulamentului [articolul 61 litera (c) și articolul 65 litera (b) din Tratatul CE, în prezent articolul 81 alineatul (1) și alineatul (2) litera (c) TFUE], care permit organului legislativ al Uniunii adoptarea unor măsuri în domeniul cooperării judiciare în materie civilă.

15 bb) În temeiul Regulamentului Bruxelles I, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul unei acțiuni în regres, s-a considerat că există o cauză civilă în toate cazurile în care temeiul acțiunii în regres pentru recuperarea

unor creanțe de întreținere [OR 7] și modalitățile exercitării acestora îl constituiau normele generale cu privire la obligațiile de întreținere. În schimb, cauza nu ar fi fost civilă în cazul în care acțiunea în regres pentru recuperarea creanțelor de întreținere nu era guvernată de aceeași ordine juridică a părților, ci ar fi fost întemeiată pe dispoziții prin care legiuitorul ar fi acordat instituției publice o prerogativă specială proprie (a se vedea, de asemenea, Hotărârea Curții din 15 ianuarie 2004, Blijdenstein, C-433/01, Rec., p. I-981, punctul 20, și Hotărârea Curții din 14 noiembrie 2002, Baten, C-271/00, Rec., p. I-10489, punctul 37).

- 16 cc) Un aspect controversat în doctrina germană este acela dacă această formă de delimitare poate fi transpusă de asemenea în cazul Regulamentului nr. 4/2009 [omissis] sau dacă domeniul de aplicare material al regulamentului cuprinde, în principiu, toate cazurile în care o instituție publică solicită debitorului unei obligații de întreținere rambursarea unei prestații pe care aceasta a furnizat-o în locul său creditorului întreținerii, fără să fie relevant temeiul acțiunii în regres și forma în care este exercitat dreptul de a introduce o acțiune în justiție al organismului public [omissis]. În circumstanțele din speță, acest aspect nu necesită o discuție suplimentară, întrucât chiar o delimitare pe baza jurisprudenței anterioare a Curții de Justiție a Uniunii Europene conduce la concluzia conform căreia acțiunea de recuperare în regres introdusă de reclamant împotriva pârâtului este o cauză civilă: creanța se bazează pe obligația de întreținere, prevăzută de normele de drept civil, a pârâtului față de mama sa care primește ajutor social.
- 17 Curtea de Justiție a Uniunii Europene [OR 8] estimează, în principiu, că există o cauză civilă bazată pe un temei de drept civil și în cazul în care o creanță de întreținere avându-și originea în dreptul civil a fost cesionată prin intermediul unei cesiuni legale către o entitate publică - precum în speță, în conformitate cu articolul 94 alineatul (1) prima teză din SGB XII (cu privire la articolul 7 din Legea privind acordarea de avansuri din pensiile de întreținere, denumită în continuare „UVG”, a se vedea de asemenea Hotărârea Curții din 15 ianuarie 2004, Blijdenstein, C-433/01, Rec., p. I-981, punctul 20 și urm.). Creanța de întreținere cesionată trebuie solicitată de către reclamant prin intermediul unei acțiuni civile, în conformitate cu articolul 94 alineatul (5) a treia teză din SGB XII. În calitate de instituție publică, reclamantul nu dispune de competențe speciale în ceea ce privește modul de invocare a creanței de întreținere care i-a fost cesionată, precum cele care au stat la baza situației de fapt evaluate de Curtea de Justiție în cauza „Baten” (a se vedea Hotărârea Curții din 14 noiembrie 2002, Baten, C-271/00, Rec., p. I-10489, punctul 35 și urm.).
- 18 În acest context, este necesar să se arate, cu toate acestea, că, potrivit dreptului german, se poate ajunge la situații în care o instituție publică poate obține executarea dreptului său în regres față de debitorul întreținerii, deși anterior se renunțase la obligația acestuia de furnizare a unor prestații prin încheierea unui acord cu creditorul obligației. În conformitate cu articolul 1614 alineatul (1) din BGB, acordurile privind renunțarea la prestațiile de întreținere viitoare sunt în general interzise în ceea ce privește întreținerea pe care și-o datorează rudele și întreținerea pe care și-o datorează soții [a se vedea articolul 1360 alineatul (3),

articolul 1361 alineatul (4) a patra teză din BGB], fiind astfel protejați atât creditorul întreținerii, cât și instituțiile publice responsabile pentru efectuarea prestațiilor [omissis]. Chiar dacă nu se aplică o interdicție legală, acordurile privind întreținerea care au în mod obiectiv efecte în detrimentul instituțiilor publice sau chiar urmăresc să producă acestora prejudicii, se pot dovedi în anumite cazuri [OR 9] ca fiind imorale și, prin urmare, nule de drept pe baza criteriului impus de clauza generală de drept civil cuprinsă la articolul 138 din BGB [omissis]. În raport cu acest aspect, potrivit dreptului german, se asigură protecția instituțiilor publice față de un acord al părților cu privire la un raport obligațional de întreținere care le dezavantajează, în diferite forme prevăzute de dreptul civil general, dar nu prin competențe de intervenție speciale ale instituțiilor publice.

- 19 b) Cererea de recuperare în regres ca obligație de întreținere
- 20 Domeniul de aplicare material al Regulamentului nr. 4/2009 este limitat la obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, rudenie, căsătorie sau alianță [articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009]. Din considerentul (11), reiese că noțiunea de „obligație de întreținere” ar trebui interpretată într-un mod autonom. În temeiul jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”), o obligație de întreținere poate fi în orice caz prezumată în cazul în care prestația în cauză este menită să asigure necesitățile vitale ale creditorului obligației sau în cazul în care, în stabilirea prestației, sunt luate în considerare nevoile și resursele creditorului și ale debitorului (a se vedea Hotărârea din 27 februarie 1997, van den Boogaard, C-220/95, Rec., p. I-1147, punctul 22, și Hotărârea din 6 martie 1980, de Cavel II, 120/79, Rec., p. 731, punctul 5). Raportată la acest aspect, creanța invocată de beneficiarul ajutorului împotriva pârâtului reprezintă, fără îndoială, o obligație de întreținere în sensul Regulamentului nr. 4/2009, întrucât creanța invocată se orientează în funcție de necesitățile vitale ale beneficiarei ajutorului - determinate de costurile de instituționalizare [OR 10] și îngrijire - și, în plus, în stabilirea cuantumului prestației, sunt luate în considerare vulnerabilitatea financiară a beneficiarului ajutorului și capacitatea financiară a pârâtului. În cazul în care o creanță care îndeplinește, ca atare, condițiile unei obligații de întreținere în sensul Regulamentului nr. 4/2009, este cesionată unui terț prin intermediul cesiunii legale, aceasta nu își pierde natura juridică proprie unei obligații de întreținere [omissis].
- 21 2. În acele cazuri în care Regulamentul nr. 4/2009 se aplică unei acțiuni în regres pentru recuperarea unei creanțe de întreținere, o instituție publică poate invoca creanța în cadrul unei acțiuni în regres introduse, în conformitate cu articolul 3 litera (a) din Regulamentul nr. 4/2009, la locul reședinței obișnuite a pârâtului. Este încă neclar dacă, în cazul unor acțiuni în regres formulate de instituțiile publice în vederea recuperării unor creanțe de întreținere, articolul 3 litera (b) din

Regulamentul nr. 4/2009 mai prevede și o altă instanță competentă, la locul reședinței obișnuite a creditorului inițial al obligației de întreținere.

- 22 a) Această interpretare este respinsă de o parte a doctrinei din spațiul germanofon. În ceea ce privește sistemul Bruxelles I, jurisprudența Curții a clarificat în Hotărârea Blijdenstein că o instituție publică care introduce o acțiune în regres împotriva debitorului unei obligații de întreținere nu se găsește față de acesta într-o poziție inferioară și, prin urmare, nu poate fi invocată justificarea că ar priva debitorul întreținerii de protecția jurisdicției de la reședința obișnuită a acestuia. Această jurisprudență ar trebui transpusă în cazul Regulamentului nr. 4/2009, astfel cum se poate deduce de asemenea din considerentul (14) și din articolul 64 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009, întrucât noțiunea de „creditor” [articolul 2 alineatul (1) punctul 10 din Regulamentul nr. 4/2009] utilizată în aceste locuri include instituțiile publice doar în ceea ce privește recunoașterea, încuviințarea executării și executarea [OR 11], dar nu și în privința normelor referitoare la competență [omissis].
- 23 Opinia contrară, la care Oberlandesgericht (Tribunalul Regional Superior) a aderat în decizia atacată, subliniază, în special, faptul conform căruia competența instanței de la reședința obișnuită a creditorului obligației de întreținere nu mai reprezintă, conform Regulamentului nr. 4/2009, o dispoziție derogatorie dedicată părții mai vulnerabile din punct de vedere financiar, ci concepția fundamentală care stă la baza articolului 3 din Regulamentul nr. 4/2009 presupune competențe generale egale. Această instanță susține că aplicarea articolului 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009 în cazul acțiunii formulate de instituțiile statului în materie de obligații de întreținere promovează punerea în aplicare efectivă a creanței de întreținere cesionate și evită crearea unui avantaj care nu poate fi justificat obiectiv în favoarea debitorului unei obligații de întreținere care locuiește în străinătate [omissis]. [OR 12]
- 24 b) Instanța de trimitere înclină către acest din urmă punct de vedere.
- 25 Potrivit jurisprudenței Curții, interpretarea articolului 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009 trebuie să fie efectuată în mod autonom, în lumina obiectivelor acestuia, a modului său de redactare și al sistemului general în care este integrată dispoziția (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 2014, Sanders și Huber, C-400/13 și C-408/13 - [omissis], punctul 25). În acest context, instanța de trimitere a luat în considerare următoarele elemente:
- 26 aa) În primul rând, trebuie subliniat că regulamentul nu menționează dacă o instituție publică, în calitate de solicitant în cadrul unei acțiuni în recuperarea în regres a unei obligații de întreținere, poate sesiza instanța de la reședința obișnuită a creditorului întreținerii, în conformitate cu articolul 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009.
- 27 Potrivit definiției juridice de la articolul 2 alineatul (1) punctul 10 din Regulamentul nr. 4/2009, poate fi considerată creditor al întreținerii numai o

persoană fizică, dar nu și o instituție publică care exercită o acțiune în regres. Conform articolului 64 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009, instituțiile publice sunt asimilate persoanelor fizice cu drept de întreținere în scopul recunoașterii, încuviințării executării și executării hotărârilor judecătorești. Instituțiile publice nu ar avea competența care le este astfel acordată, de a formula cereri de recunoaștere sau de încuviințare a executării, - după cum se menționează în mod clar în cadrul considerentului (14) - în lipsa dispoziției speciale de la articolul 64 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009. Este adevărat că, în ceea ce privește acțiunea în realizare, regulamentul nu conține o dispoziție corespunzătoare articolului 64 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009. În ceea ce privește sistemul de competențe stabilit de regulament, din acesta rezultă însă, într-o primă fază, doar că o instituție publică nu poate fi considerată „creditor” în sensul articolului 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009 și, prin urmare, nu are dreptul [OR 13] de a beneficia de jurisdicția instanței de la locul reședinței sale obișnuite - de exemplu, de jurisdicția instanței de la sediul autorității. Dacă o instituție publică poate să invoce jurisdicția instanței de la reședința obișnuită a creditorului inițial al întreținerii, este o chestiune diferită.

- 28 bb) Instanța de trimitere este pe deplin conștientă de faptul că jurisprudența existentă a Curții de Justiție a Uniunii Europene privind competența în materie de obligații de întreținere este în continuare relevantă pentru examinarea dispozițiilor corespunzătoare din Regulamentul nr. 4/2009 dacă se ține seama de faptul că normele privind competența din Regulamentul nr. 4/2009 înlocuiesc dispozițiile corespunzătoare din Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (Convenția de la Lugano privind competența judiciară și executarea silită, denumită în continuare „Convenția de la Lugano”) și din Regulamentul Bruxelles I (a se vedea Hotărârea Curții din 18 decembrie 2014, Sanders și Huber, C-400/13 și C-408/13 - [omissis], punctul 23).
- 29 Cu privire la articolul 5 alineatul (2) din Convenția de la Lugano, Curtea a recunoscut că, pentru a formula o acțiune în regres, o instituție publică nu poate invoca competența instanței de la domiciliul sau de la locul reședinței obișnuite a creditorului întreținerii. Curtea și-a întemeiat decizia pe faptul că, în conformitate cu sistemul Convenției de la Lugano, principiul general îl reprezintă competența instanței de la domiciliul [OR 14] pârâtului (articolul 2 din convenție), în timp ce normele speciale privind competența care derogă de la acest principiu general - în special, articolul 5 alineatul (2) din Convenția de la Lugano - nu ar fi adecvate pentru o interpretare mai largă, mai ales întrucât, ca regulă generală, convenția se opune competenței instanțelor de la domiciliul reclamantului (a se vedea Hotărârea din 15 ianuarie 2004, Blijdenstein, C-433/01, Rec., p. I-981, punctul 25, Hotărârea din 27 septembrie 1988, Kalfelis, 189/87, Rec., p. 5565, punctul 19). Derogarea prevăzută la articolul 5 alineatul (2) din Convenția de la Lugano ar avea scopul de a oferi solicitantului întreținerii, care este considerat drept partea mai vulnerabilă într-o astfel de procedură, un temei de competență alternativ. Acest scop specific ar prevala față de scopul urmărit de reglementarea cuprinsă la articolul 2 din Convenția de la Lugano, care, la rândul său, ar consta în protejarea

pârâtului, împotriva căruia este formulată acțiunea și care, din acest motiv, este în general considerat ca fiind partea mai vulnerabilă (a se vedea Hotărârea din 15 ianuarie 2004, Blijdenstein, C-433/01, Rec., p. I-981, punctul 29, și Hotărârea din 20 martie 1997, Farrell, C-295/95, RJ 1997, I-1683, punctul 19). O instituție publică care formulează o acțiune în regres împotriva debitorului unei obligații de întreținere nu s-ar afla, însă, într-o poziție inferioară față de acesta. În plus, creditorul obligației de întreținere, ale cărui necesități sunt acoperite de prestațiile furnizate de această instituție publică, nu se mai află într-o situație financiară dificilă. În plus, instanțele de la domiciliul pârâtului sunt cel mai bine plasate pentru a evalua resursele financiare ale acestuia (a se vedea Hotărârea din 15 ianuarie 2004, Blijdenstein, C-433/01, Rec., p. I-981, punctul 30 și urm.).

- 30 cc) Pe de altă parte, în concluziile prezentate în cauza Sanders și Huber, avocatul general a subliniat că principiile dezvoltate în jurisprudența Curții referitoare la Convenția de la Lugano și la Regulamentul Bruxelles I nu pot fi transpuse în mod mecanic la interpretarea normelor privind competența prevăzute de Regulamentul nr. 4/2009 (a se vedea de asemenea concluziile avocatului general Jääskinen din 4 septembrie 2014 prezentate în cauzele C-400/13 și C-408/13, **[OR 15]** Sanders și Huber, *[omissis]* punctul 37 și urm.). În special considerațiile sistematice și teleologice care au determinat atunci Curtea de Justiție să dea un răspuns negativ în ceea ce privește aplicabilitatea articolului 5 alineatul (2) din Convenția de la Lugano în cazul acțiunilor în regres formulate de instituțiile publice nu mai pot fi - în opinia instanței de trimitere - fructificate în cazul interpretării articolului 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009 în legătură cu acest aspect.
- 31 (1) Din temeiurile de competență menționate la articolul 3 din Regulamentul nr. 4/2009 nu se poate deduce un raport regulă/exceptie între diferitele competențe judiciare. Spre deosebire de sistemul Bruxelles I, competența instanței de la reședința obișnuită a creditorului obligației de întreținere nu este definită ca o competență judiciară specială, ci ca o competență judiciară alternativă generală.
- 32 (2) Și în temeiul Regulamentului nr. 4/2009, competența instanțelor de la reședința obișnuită a creditorului obligației de întreținere ar trebui să țină seama în continuare, în cadrul procedurii privind recuperarea creanței de întreținere, de protecția specială a creditorului în calitate de parte mai vulnerabilă (Hotărârea Curții din 18 decembrie 2014, Sanders și Huber, C-400/13 și C-408/13 - *[omissis]*, punctul 28). Acesta nu este, însă, singurul scop al norme de competență de la articolul 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009. Pe de o parte, instanța de la reședința obișnuită a creditorului întreținerii este, de regulă, în măsură să realizeze sincronizarea între competența judiciară și dreptul material aplicabil. Pe de altă parte, instanțele de la locul de reședință al creditorului întreținerii sunt cel mai în măsură, ca urmare a apropierii geografice a acestora, să aprecieze necesitățile vitale ale creditorului întreținerii și vulnerabilitatea financiară a acestuia (a se vedea de asemenea raportul Jenard privind Convenția de la Lugano, JO CE nr. C 59 din 5 martie 1979, p. 1, 25; în legătură cu aceasta, a se vedea de asemenea Hotărârea Curții din 18 decembrie 2014, Sanders și Huber, C-400/13 și C-408/13 - *[omissis]* **[OR 16]** *[omissis]*, punctul 34, și Hotărârea Curții din 20 martie 1997,

Farrell, C-295/95, Rec., p. I-1683, punctul 24 și urm.). Dacă legiuitorul ar fi văzut în aceste obiective de reglementare suplimentare doar niște scopuri secundare neesențiale, care doar consolidează scopul principal propriu-zis de protejare a părții procesuale potențial inferioare, acesta ar fi trebuit, pentru a rămâne consecvent, să admită competența instanței de la reședința obișnuită a creditorului întreținerii numai în ceea ce privește acțiunile formulate de creditorul întreținerii. Potrivit textului neechivoc al normei, competența acestei instanțe se menține independent de aspectul dacă creditorul întreținerii însuși introduce acțiunea sau dacă acesta este chemat în judecată de către debitorul întreținerii - de exemplu prin intermediul unei acțiuni (negative) în constatarea inexistenței unei obligații de întreținere.

- 33 dd) Instanța de trimitere consideră că viziunea juridică pe care o preferă este, de asemenea, susținută de o analiză comparativă a Convenției privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei, încheiată la Haga la 23 noiembrie 2007 (denumită în continuare „Convenția de la Haga din 2007”).
- 34 (1) Articolul 36 alineatul (1) din Convenția de la Haga din 2007 prevede că organismele publice, în calitate de solicitanți în cadrul asistenței judiciare reciproce, pot fi considerate „creditori” numai în ceea ce privește cererile de recunoaștere și executare [articolul 10 alineatul (1) literele (a) și (b) din Convenția de la Haga din 2007], nu însă și în ceea ce privește solicitarea pronunțării unei decizii [articolul 10 alineatul (1) litera (c) din Convenția de la Haga din 2007]. Acest lucru are drept consecință faptul că, în cadrul unei acțiuni în realizare desfășurată la reședința obișnuită a debitorului întreținerii, instituțiile publice nu pot să beneficieze, în principiu, de asistența autorităților centrale din celălalt stat contractant. În cursul discuțiilor privind textul Convenției de la Haga din 2007, această limitare a părut a fi una justificată, deoarece instituțiile publice vor solicita, regulă, pronunțarea unor decizii în propria lor țară - urmate de recunoașterea și executarea [OR 17] într-un alt stat contractant (a se vedea Borräs/Degeling Explanatory Report on the Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance, punctul 591, publicat la www.hcch.net). De aici rezultă, în opinia instanței de trimitere, că în cadrul deliberărilor cu privire la Convenția de la Haga din 2007, s-a considerat ca fiind de la sine-înțeleasă competența instituțiilor publice de a solicita pronunțarea unei hotărâri în materie de întreținere pe baza unui drept de subrogație în fața instanței de jurisdicție a creditorului întreținerii, care necesită asistență. Uniunea Europeană a participat la elaborarea Convenției de la Haga din 2007. Prin urmare, pare evident că legiuitorul european a creat, prin articolul 64 alineatul (1) din Regulamentul nr. 4/2009 o dispoziție având în esență un conținut identic cu cel al articolului 36 alineatul (1) din Convenția de la Haga din 2007.
- 35 (2) În conformitate cu articolul 20 alineatul (1) litera (c) din Convenția de la Haga din 2007, o hotărâre pronunțată într-un stat de origine este recunoscută și executată într-un alt stat contractant în cazul în care creditorul își avea reședința obișnuită în statul de origine în momentul începerii procedurii. În cazul în care un

stat contractant formulează o rezervă în acest sens [articolul 20 alineatul (2) din Convenția de la Haga din 2007], conform articolului 20 alineatul (4), statul respectiv trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a adopta o hotărâre în beneficiul creditorului, dacă debitorul își are reședința obișnuită în statul care a formulat rezerva. În acest context, sunt considerate de asemenea „creditori”, în cadrul solicitării pronunțării unei decizii privind o obligație de întreținere, cu titlu de excepție, organismele publice, în conformitate cu articolul 36 alineatul (1) coroborat cu articolul 20 alineatul (4) din Convenția de la Haga din 2007, astfel încât și acestea pot beneficia de sprijinul acordat de autoritățile din statul care a formulat rezerva (a se vedea Borräs/Degeling Explanatory Report on the Convention on the International [OR 18] Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance, punctul 590, publicat la www.hcch.net). Rezultă, pe baza unei interpretări *a contrario*, că statele contractante ale Convenției de la Haga privind obligațiile de întreținere sunt obligate - în măsura în care nu au formulat o rezervă în temeiul articolului 20 alineatul (2) din Convenția de la Haga din 2007 - să recunoască deciziile în materie de obligații de întreținere pronunțate în alte state contractante ca urmare a introducerii unor acțiuni în justiție de către instituțiile publice de la locul de reședință obișnuită a creditorului inițial.

- 36 Decizia 2011/432/UE a Consiliului din 9 iunie 2011 privind aprobarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei (JO 2011, L 192 din 22 iulie 2011, p. 39 și urm.) nu conține, în legătură cu instituțiile publice, nicio clauză privind rezerva prevăzută la articolul 20 alineatul (2) din Convenția de la Haga din 2007, astfel încât obligația de recunoaștere ce revine statelor membre ale Uniunii Europene include de asemenea acele decizii din alte state contractante ale Convenției de la Haga din 2007 care intră în domeniul de aplicare al articolului 20 litera (c) din această convenție și care au fost pronunțate, în cadrul unei acțiuni în realizare în favoarea unor instituții publice, de către instanța competentă de la reședința obișnuită a creditorului întreținerii. Nici în acest context nu este clar de ce instituțiilor publice din cadrul Uniunii Europene ar trebui să le fie refuzată competența instanței de la reședința obișnuită a creditorului întreținerii. [OR 19]
- 37 3. Privind în ansamblu, din jurisprudența existentă a Curții de Justiție nu poate fi dedusă în mod lipsit de ambiguitate interpretarea corectă a articolului 3 litera (b) din Regulamentul nr. 4/2009 cu privire la acest aspect. Dimpotrivă, în cadrul interpretării dispoziției subzistă unele îndoieli rezonabile.

[omissis]